СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 88. Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 16. квітня 1926. VOL. XXXIV. No. 88. Jersey City, N. J. Friday, April 16. 1926. THREE CENTS

НАЧАЛЬНИК ПРОГИБІЦІЇ ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ЗА ПИВОМ

ВАШИНГТОН, 14. квітня. — Генерал Линколн Андрус, заступник секретаря (міністра) скарбу та начальник прогибіційної служби, викликав нині величезну сензацію своєю заявою, яку він зробив перед субкомітетом судового комітету сенату, ведучим прогибіційне слідство, а після якої дозволенне пива може помогти виконувати прогибіційний закон. Рівночасно він заявив, що салуни повинні бути заборонені, а контроля над другими напитками заострена.

Його заява викликала справдішне замішанне серед прихильників прогибіції. Провідники Антисалунової Лігі, головної прогибіційної організації, просто не знали, яку заяву дати в справі сеї заяви Андруса.

СЕНАТОР БОРА ПРОТИ МОДИФІКАЦІЇ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 14. квітня. — В сенаті велася нині довгодинна завзята дебата над справою прогибіції. Викликав її сенатор Бора острим нападом на заходи противників прогибіції довести до злагодження закона Волстеда. На думку сенатора Бори, таке злагодження противиться конституції. Сенатор нападав також на спроби поодиноких стейтів не давати федеральному урядови допомоги при виконуванню прогибіції; сенатор показував, що такі заходи мусять довести до справдішної анархії в Америці.

З ПАСЕЙСЬКОГО СТРАЙКУ.

ПАСЕЙК, Ню Джерзи, 14. квітня. — Нормен Томас, бувший презбитеріянський проповідник і кандидат на мейора міста Ню Йорку, зі соціялістичної партії, пробував тут нині виголосити публичну промову з площі, нанятої Нюйорською Лігою для Промислової Демократії. Поліція його сейчас схопила й завела до арешту, де судля встановив на нього незвичайно високий „бейл" у сумі 10,000 долярів.

Міські урядники обурені на поступоване поліції та домагаються усунення цивільних поліційних депутатів, які стережуть доріг з рушницями у руках.

РОБІТНИЧІ ЮНІЇ ДАЮТЬ ДАРУНОК НА БУДОВУ КАТЕДРИ.

НЮ ЙОРК, 14. квітня. — Спільний робітничий комітет Великого Ню Йорку, котрий обєднує всі місцеві юнії, обіцяв зібрати на будову протестантської катедри св. Івана 145,000 долярів та віднестись до других подібних союзів, щоби зложили відповідні жертви зі свого боку.

УБИЙСТВО ЗІ ЗАЗДРОСТИ.

НЮ ЙОРК, 15. квітня. — Італійський імігрант Сано Куно побив зелізним молотом другого італійського імігранта, на імя Віто Рюссо, так сильно, що сей у шпитали до доби помер. Оба вони залицялися до тої самої дівчини, котра воліла Віта Руссо. Вбивника арештовано.

ЗАФАНТУВАВ ЗУБИ.

СТ. ПОЛ, Минесота, 14. квітня. — Перед місцевим стейтовим судом суджено нині позов панни Рози Звежицької проти Натаніела Ксенойдаса за зуби. Як говорила позовниця, вона обіцяла Ксенойдасови вийти за нього замуж, а він дав її заручиновий перстенець з діямантом. Коли обоє в який час опісля посварилися, наречений зажадав звороту перстенця. Дівчина не мала його при собі. Підчас сварки дівчині випали на землю її штучні зуби. Кавалер схопив зуби та загрозив, що буде їх держати, поки дівчина не віддасть йому перстеня. Лишившися без зубів, дівчина бідувала тяжко; не могла ні їсти, ні вийти на вулицю. По двох тижнях вона пізвала в суд. Пізваний не перечив фактів, але говорив, що він має право се робити, що він зробив. Справу ще відложено.

УРЯДНИКИ НА СУДІ.

НЮ ЙОРК, 14. квітня. — Завтра починається тут розправа проти двох урядників міського уряду здоровля, обжалованих за вимушування в урядованню. Вони загрожували молочарським крамницям, що як не дадуть їм хабарів, то вони замкнуть бизнеси.

МАВ НІЖ У ГОЛОВІ, І НЕ ЗНАВ ЦІЛИЙ МІСЯЦЬ.

НЮ ЙОРК, 14. квітня. — До одного з місцевих шпиталів зголосився нині Мурин Джан Тайлер Гайнс зі скаргою на болі в щоці. При оглядинах щоки, лікар на своє здивовання відкрив у масних лиця відломок вістря ножа. На допити лікаря Мурин признався, що місяць тому він мав горячу дискусію з кількома своїми приятелями, яка малощо не скінчилася бійкою. По дискусії Мурин відчув, що його голова не зовсім в порядку. Коли не міг уже рушати щокою, постановив піти до шпиталю.

ВІЙСКО УДЕРЖУЄ ПОРЯДОК У ГЕРИНІ.

ГЕРИН, Іллиноіс, 14. квітня. — У місті все спокійно. Вулицями ходять жовніри. Новик заворушень не було, але уряд боїться нового вибуху й думає держати жовнірів у місті, поки не скінчаться міські вибори, себто до слідуючої середи.

ЗЛОЧИНЦІ ГОЛОВНІ СПОЖИВАЧІ КОКАЇНИ.

НЮ ЙОРК, 14. квітня. — Капітан Генрі Шерб, начальник відділу для наркотиків у місцевій поліції, подав до публичного відома, що найбільше кокаїни, відомого наркотику, вживають злочинці. Вживають його на те, щоб себе подразнити, щоби мати відвагу поповнити злочин.

ІЗ СТАТИСТИКИ „ПОЛЮВАННЯ" НА СЕЛЬКОРІВ.

Харківський „Комуніст", не дивлючись на очевидну велику неохоту свою, всеж мусить одмічати, хоч коротко, факти „полювання" на селькорів. В с. Новомиколаївці, Новоодеського району, „пробували" вбити сількора Шведова. В с. Зеленьки, Білоцерківської округи сількора Околота вбили. В с. Нижня Дубечня на Київщині — пав жертвою сількор Клименко.

НЕ ВІРИВ, ДОКИ НЕ ЗМІРИВ.

В Парижі появилася недавно обемиста книжка про Польщу Француза Олівера д'Ечегоен. Автор її, колись великий приятель Польщі, набрав цілковито иншого переконання про своїх „союзників", коли в характері майора перебув довший час при відомому корпусі ген. Галера, а відтак в литовсько-польській демаркаційній комісії, де мав аж надто богато нагоди наочно переконатися про помилковість своїх нічим неоправданих польських симпатій. З особливим призирством ставиться до польського жіноцтва, і то вищих кругів, яке його невтомно напаствувало, коли був членом згаданої комісії.

КІЛЬКО КОШТУЄ ПОРЦІЯ СОНЦЯ?

В одній з лондонських гостинниць сиділо шістьох гостий, які заєдно нарікали на захмарене небо англійської столиці. Один з них предложив вкінці, щоби зробити невеличку прогульку до сонця. Це предложення привитали другі зразу сміхом, але потім приняли. Всі вони поїхали самоходом на летунську площу і винаймили літака. По піднесенню понад хмари 1,500 метрів вони літали під ясним сонцем через дві години. Та прогулька до сонця коштувала кожного з них по 30 фунтів стерлінгів. Як видно, то порція сонця дорого коштує.

НОВЕ „САМОГУБСТВО" В ПОЛЬСЬКІЙ ТЮРМІ.

В половині лютого польська поліція перевела на Шлеську масові арешти серед німецького населення, запроторюючи в тюрми десятки просвітних і організаційних діячів. Одного з арештованих — Артура Лямберта — знайдено в тюрмі, повішеного на власнім рушнику. Судово-лікарська комісія — очевидно польська — „стверджила", що Лямберт поповнив „самовбивство". Ся подія якось дуже схожа до „самогубства" бл. п. Ольги Бесараб.

ПРЕЗИДЕНТ-БАТЮШКА.

В ціли остаточного унормування відносин Польщі до проголошеної тому півроку православної автокефальної церкви, виготовив польський уряд відповідний законопроєкт. Згідно з сим проєктом майже всі справи православної церкви мають опинитися в лабетах адміністраційних чинників, а ціла ославлена, як акт нечуваної польської толеранції, автокефалія має стати бездушним манекіном польського уряду. І так прим. іменування парохів, деканів, членів парохіяльних комітетів, переховування й видача печаток, дозвіл на деканальні та дієцезійні зїзди залежатиме вповні від гумору панів старостів, згл. воєводів, а на митрополітальні зїзди половину представників від парохіяльних комітетів делегує дотичний воєвода. Але се ще не кінець! Вершком нахабства й безпримірного безглуздя являється стаття 4. того законопроєкту, яка постановляє, що **„начальне право в православній церкви належить президентови польської републики"** і стаття 14. з рішенням, що „на випадок необсадження митрополичого престола президент републики скликає елекційний синод під своїм проводом". — Як бачимо, православне населення в „демократичній", републиканській та католицькій Польщі таки діждалося обновлення звязи світської й церковної влади, репрезентованої до недавна „батюшкою-царем", а тепер президентом-батюшкою. На вічну славу польського „соціялізму" не зашкодить згадати, що на сей середновічний елаборат дали згоду всі польські міністри, в тому числі також „соціяліст" Барліцкі.

ДРІБНІ ВІСТИ З „ВЕЛИКОЇ" ДЕРЖАВИ.

З варшавської цитаделі невідомі досі люди вивезли в білий день 17. скринь муниції і 280 алярмових ракет. — Корпус польської граничної сторожі, який досі стояв тільки на радянському кордоні, поширив свою „службу" на кордони: латвійський і литовський. — Міністер просвіти Ст. Грабскі позволив на формування в середніх школах „жіночих відділів мілітарного вишколу". Так виглядає в Польщі „дух Локарна"! — Замісць допустимої скількости 60,000 тон пшениці вивезла Польща з минулорічного збору 120,000 тон за границю. Те,що населення пухне з голоду, польських фінансієрів не інтересує. Аби тільки торговельний біланс не штильгукав!

НОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ В ОДЕСІ.

„Ратау" доносить, що одеська „Окружна Комісія Українізації" рішила приступити до організації українського народнього університету в Одесі. При університеті будуть заснованi факультети: біольогічний, математичний, соціяльно-політичний, природничий та літературний. Курс навчання розраховано на два роки.

ЯК ОДЕРЖАТИ ВИЩЕ ПРИЗНАЧЕННЯ?

Під таким заголовком містить „Пролетарська Правда" ч. 36 допис з Шевченківської цукроварні про відомого головбуха Іллінецької цукроварні т. Мамзуренка, який за своє брутальне поводження, хаос і непорядок в бухгальтерії, підроблювання актів на купівлю волів то-що „протягом цілого 1925 року не сходив із шпальт усіх газет і журналів" — все ж таки лишався на посаді на цукроварні. Аж врешті вже мусіли звернути увагу на такого „достойника" і Цукротрест звільнив Мамзуренка з посади і... призначив, як „досвідченого" бухгальтера до відділу тресту на вищу посаду. Ніякого розслідування, не дивлючися на скарги, не було. Газета додає, що „тепер по заводах можна бачити таке: біжить головбух слідом за робкором і просить: „пропиши мене, голубе, не шкодуй, а то ніяк до тресту не хотять мене забрати. Будь ласка зроби це, ніколи не забуду". Коментарі, гадаємо, зайві.

Другий цікавий допис з тої ж цукроварні. Там „керує" пом. керовника Гойхман, який в старі часи був „паничем-приказчиком", сипав матюки, гнав піт з робітників і т. д. В 1924 році, коли він був біля заги, то не вистарчило 6,000 берковців буряків. Скарги, доклади і як результат слідства — „завідувач бурякосіянням Умфілі Цукротресту тов. Святенко визнав, шляхом довгого аналізу, що Гойхман, величезний талан в галузі бурякосіяння, що тільки він і ніхто инший здійснить змичку з селянством". Що талант — то справді — адже 6,000 берковців „просіяти" у власну кишеню за один рік, на це треба мати не аби які здібности. До того-ж Гойхман лишається помічником керовника і, очевидно, „сіє" буряки й далі такими-ж методами.

В СТОЛИЦІ ЧЕРВОНОЇ УКРАЇНИ.

„Красная Газета" подає такі відомости з докладу завідуючого комунальним господарством у Харкові: трамвай обслуговує лише 10 проц. вулиць міста, швидкість трамваю 6—7 верст на годину, з 60,000 помешкань електрикою освітлюється лише 17,000 помешкань, 30 відсотків води міського водопроводу пропадає марно, через те, що труби наполовину зіпсувались. Водопровод обслуговує лише центр міста. Каналізація обслуговує лише 16 проц. всіх вулиць.

ПРОТЕСТ ПРОТИ КОНЦЕСІЇ.

Український радянський уряд запротестував в Москві проти надлішування чужинців концесіями в Донецькому басейні. Протест звернений в першу чергу проти італійських промисловців, що мали перебрати в аренду Донецький басейн на 33 роки. Супроти такого становища України, Всесоюзний уряд рішив ніяких концесій в Донецькому басейні чужинцям не давати.

СОВІТИ ШУКАЮТЬ ЗА ПРИВАТНИМ КАПІТАЛОМ

МОСКВА, 14. квітня. — Совіти переживають тепер дуже важку економічну кризу, яка на їх думку не є ознакою їх слабости, а навпаки зросту їх сили.

Бо факти виказують, що їх продукція піднеслася в послідній році о 64%, а в сьому році зросте о 30—40%. Такий зріст продукції вимагає великого кредиту з одного, а напливу сирівця з другого боку.

Щоби тому зарадити, рішено віддати приватним підприємцям деякі галузи індустрії, як металюргічну, вуглекопну, транспортову і деревляну.

Рівнож запропоновано своїм і чужим капіталістам, щоби згодилися перебрати і вести фабрики з тим, що будуть платити державі тантієми.

ЦІЛА НОРВЕГІЯ СВЯТКУЄ ПРИЗД АМУНДЗЕНА.

ОСЛО, Норвегія, 15. квітня. — 50,000 людей ожидало приїзду полярної експедиції, яку повитав король Гакон VII, міністри та численний народ.

Норге, як подав Амундзен, перейшов тяжку дорогу з Пулгем до Осло, бо була велика мрака, а що тепер заповідається на погоду, остане в Норвегії тільки до вечера, а в ночі вибереться в дорогу до Ленінграду.

В цілій Норвегії святковано прибуття аероплану як народне свято. Склепи позамикано, рівнож і школи. Всьо вижидало годинами, щоби побачити Норге хоч здалека, серед лету в воздухі.

МУССОЛІНІ В РОЛІ РИМСЬКИХ КЕСАРІВ.

ТРІПОЛІС, 14. квітня. — Побут Муссоліного знаменує помпа, з якою його витають фашисти і туземці. Муссоліні обіздкає старинні місцевости, відбирає чолобитні, бере подарунки та виголошує промови. Одержавши в дарі арабського коня, відповів: Той дар особливо ціню. Люблю коня, бо він є символом сили і поспіху. Буду їздити ним в Римі, а їдучи, буду думати про вашу вірність.

РОЗОРУЖНА КОНФЕРЕНЦІЯ НЕ МАЄ ВИГЛЯДІВ НА УСПІХ.

ПАРИЖ, 14. квітня. — Французькі часописи коментують заяву Чічеріна, якою совіти відмовилися від участи в розоружній конференції, звалюють це рішення совітів на американського амбасадора Гавтона, якого революції заважили що до цего рішення.

Франція користає з тої нагоди і собі каже, що ні вона ні Польща не можуть тепер розоружитися, коли совіти не хочуть розоружитися.

ВОЗДУШНА КОМУНІКАЦІЯ В ЕВРОПІ ЗРОСТАЄ.

ПАРИЖ, 14. квітня. — Прийшло тут до угоди, на підставі якої будуть могли німецькі літаки перелітати свобідно на французьку територію а французькі на німецьку. В той спосіб установлено правильну воздушну комунікацію між Берліном а Парижем і Парижем та Москвою.

БОМБАРДУЮТЬ ПЕКІНГ ДАЛІ.

ПЕКІНГ, 14. квітня. — Місто стоїть під сильним артилерійним огнем. Час до часу кидають бомби ще й з аеропланів. Обстрілювание міста триває вже 48 годин. Комунікація перервана, рівнож перерваний доступ до моря.

АРЕШТУЮТЬ ЗА ДЕМОНСТРАЦІЮ.

ПАРИЖ, 14. квітня. — Кілька тисяч залізничників та урядовців урядило демонстрацію, щоби в той спосіб змусити уряд до піднесення платень. Поліція хотіла їх розігнати. Через те прийшло до сутичок, в яких побито 10 полісменів а арештовано 400 демонстрантів.

НАПИВСЯ ЛЮБИСТКУ.

БУДАПЕШТ, 14. квітня. — В Міскольч на Угорщині пішла жінка до ворожки, щоб просити її о пораду як привернути до себе любов свого чоловіка.

Добра ворожка дала такого напою, що коли чоловік його напився, треба було його сейчас відвезти до шпиталю, де його відратовують від смерти.

ПОЛЬЩА ЩЕ РАЗ ЗАПРОШУЄ ПРОФ. КЕММЕРЕРА.

ВАРШАВА, 14. квітня. — Польський уряд рішив запросити проф. Кеммерера на сталого фінансового дорадника, бо в самій Польщі нема вже нікого, щоби міг зарадити лихому становищі державних фінансів.

НІМЕЧЧИНА ХОЧЕ, АЛЕ НЕ МОЖЕ НАВЧИТИСЯ НІЧОГО З ПРОГІБІЦІЇ В АМЕРИЦІ.

БЕРЛІН, 12. квітня. — Оборонці прогібіції в Німеччині дуже нарікають на те, що не можуть дістати з Америки матеріялів що до того, які є наслідки прогібіції в Америці.

Німці думають, що на підставі тих матеріялів буде їм лекше вести в себе пропаганду за прогібіцією. Тому віднеслися до американського амбасадора і просили його о матеріял, але й звідси не годні нічого дістати.

Навіть Квейкри і Солвейшен-армія не допомогли їм в тій справі. Один з німецьких адвокатів прогібіції пояснює це тим, що Америка мусить хиба мати дуже поганий досвід на прогібіції, коли не хоче виявити матеріялів що до неї.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинокє число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

РУМУНСЬКІ КЛОПОТИ

Якби не шкандали на королівському дворі в Румунії, то світ знавби справді мало про сей край. Завдяки шкандалам Румунією почали цікавитися в широкому світі, а нюйорська ґазета Таймс вислала туди свого спеціяльного кореспондента, щоби сей провірив справу. Кореспондент сей і відкрив досить цікаві річи, які кидають світло не лишень на такі політичні питання, як питання монархії, гнет чужих національностий, але й на такі питання, як обєднувати національні території, які через довгі віки жили осібним політичним життєм.

Щодо питання монархії, то декому могло здаватися, що самий факт існування короля в Румунії причиниться до облекшення процесу злуки Румунів зі самостійної Румунії з Румунами зі Семигороду, які недавно ще стогнали під пануванням Мадярів. Так і виходилоби з першої подорожі румунського короля в Семигород після його прилучення до Румунії, Семигородські Румуни тисячами і десятками тисячів плинули на привіт короля, а більшість з них перлася до короля поцілювати його руку, в хвилевім унесенню патріотичної вірности.

Минули два роки від сих церемоній, і семигородські Румуни мали нагоду пізнати румунських королівських урядників. І пізнали вони, що хоча мадярські урядники були безпощадні мадяризатори, хоча се були грубі мадярські шовіністи, але навіть найгірші з них не перевисшали румунських урядників з румунського королівства. Пізнали, що румунське урядництво се банда розбишаків, політичних циніків, скорумпована від самого вершка до споду. Се люди, які дістали свої становища за те, що піддержували політику злучених з королем банкирів і шляхти, а не люди, які проявили здібности в заряді краем. Розчаровання семигородських Румунів було таке ґрунтовне, що коли румунський король приїхав в Семигород два роки після своєї першої візити, то на його привитанне просто ніхто не прийшов, а його коронацію на семигородського монарха, яку спеціяльно уряджено для піддержання монархістичних настроїв серед семигородського населення, збойкотували всі Румуни, кромі урядовців, залежних від короля своїми джабами. В сей спосіб королівська влада місто облекшити національне обєднанне національних провінцій, що були розділені довгі роки державними кордонами, сей процес спиняє.

Другим нутрішним клопотом румунського королівства се національні менчости, себто території, замешкалі неромунськими народами. Сюди належуть повіти Семигороду, поселені Німцями й Мадярами, українська Буковина та Бесарабія, заселена в більшости Українцями. Всі ті народи не хочуть належати до румунського королівства не лишень з тих причин, з котрих проти своєї приналежности до Румунії протестують семигородські Румуни, але й ще з тої причини, що румунська держава й уряд для них чужі по національности. Відомо, Румунія, бачучи чи припускаючи сю нехіть, збирається задавлювати сі неромунські національні почування силою, себто через відбиранне способів до національної освіти та орґанізації, але сі заходи при низькій національній культурности Румунів та при корупції королівського уряду не дають Румунам ніякого вигляду на виграну.

Всеж таки національний гнет Румунів над неромунськими народами Румунії має незвичайно кепські наслідки для розвою всего румунського життя. Як всюди инде в світі, так і в Румунії ведеться постійна суспільна боротьба межи суспільними верствами, боротьба, яка є неминучим явищем всякого поступу. Ся боротьба ведеться межи міською буржуазією а сільською шляхтою, відтак боротьба межи містом а селом, та боротьба межи робітниками а підприємцями. Така боротьба ведеться і в найкраще впорядкованих державах. Добре впорядковану державу пізнати лишень по тому, що сі суспільні боротьби відбуваються в своїй площині, що їх не зводять на бездорожа другі, бічні, справи. Власне се діється в тих краях, де державний народ захопив під свою владу силою другі народи. В таких державах ні державний народ ні поневолені народи не дивляться на суспільні справи як на питання боротьби межи суспільними верствами за найкращі дороги поступу, але як на питання національної сили над поневоленими народами, зглядно питання визволення нації зпід національного гнету другого народа. Таке власне сталося з Румунією. Місто розвязувати свої питання відношення селян та дідичів, відношення міста до села, відношення підприємців до робітників, Румуни набрали на свої плечі чужих національностий та територій, і через те боротьба місто вестися межи суспільними верствами розвелася межи територіями та націями.

Наслідком сього й боротьба ведеться в схибленій площині, і розвязки певно приберуть невластиві, схиблені форми. Неприродність розвязок колись відобється болюче на самім румунськім народі. Румунія неромунських народів зроманізувати не потрафить. Чи скорше чи пізнійше вони на свободу видобудуться. Колись Румунія лишиться без них, і тоді вона буде почуватися, як дитина, що привикла держатися маминого фартуха, як матери не стало.

СПРАВА УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПІД ПОЛЬЩЕЮ І ПОЛЬСЬКА МІЖНАРОДНЯ ПОЛІТИКА

(Кореспонденція „Свободи").

I.

З приводу недавнього галасу в справі заложення українського університету під Польщею, — галасу піднятого в звязку з відомим листом проф. дра Романа Смаль-Стоцького до польського міністра віроісповідань і просвіти проф. дра Станіслава Ґрабського, — цікаво прослідити, як ся університетська справа тісно вяжеться з польською міжнародньою політикою.

Не треба богато вияснити, що польське правительство не думає про заложення українського університету, а тільки вживає сеї справи для своєї міжнародньої політики. Адже ще в Австрії Поляки вживали всеї своєї політичної сили і всіх своїх політичних хитрощів, щоби не допустити ані до збільшення числа українських катедр в львівськім — у прінціпі польсько-українськім — університеті ані до заложення окремого українського університету.

Завоювавши Галичину, Польща усунула всі українські катедри з львівського університету і так спольщила його.

На українські приватні високі школи (університет і політехніку) польське правительство не дало дозволу. Коли-ж сі школи почали працювати без того дозволу, на них посипалися переслідування як на якісь тайні товариства злочинців.

Вже тепер, перед кількома тижнями, коли польська міжнародня пропаґанда так реклямує лист проф. Р. Смаль-Стоцького як доказ польсько-української згоди в університетській справі, польська більшість варшавського сойму відкинула нагле внесення українських послів, які домагалися заложення українського університету у Львові.

Рівночасно польська поліція у Львові, полагоджуючи подання Наукового Товариства ім. Шевченка про дозвіл на наукові виклади, мов на глум рішила, що виклади можуть відбуватися тільки під умовою, що на ті виклади не будуть переводитися записи, що вони не будуть систематичні та що після них не буде наукових дискусій. Наукові виклади без постійних, записаних слухачів, без системи і без поясняючих дискусій, — се чистий насміх! Так дбає Польща про розвиток української науки!

Зрештою вистане взяти на увагу **цілість** польської політики на українських землях, щоби зрозуміти, що в тій польській політичній системі нема місця на український університет. Народні і середні школи польщиться, отже по що української високої школи! Університет виховує між ин. учителів і урядовців. По що їх виховувати в українськім університеті, коли у спольщених школах і в державних урядах, в яких всі права української мови знесено, нема для них місця!

Словом, Польщі не треба українського університету, а треба університетської справи для міжнародньої політики.

II.

Вже в осени 1919 р., отже безпосередно після завоювання Східної Галичини Польщею, коли в Парижі рішалася справа міжнароднього автономного статута для Східної Галичини, польська делеґація в Парижі зложила заяву, що польське правительство приступає до заложення українського університету.

З цього приводу львівські Поляки скликали збори і підняли крик протесту. На се виступив польський посол Бриль і сказав: „Сидіть тихо. Польське правительство ані не думає про заложення українського університету! Заяву в Парижі зложено тільки на те, щоб показати, як ми дбаємо про культурні потреби Українців, і переконати Найвисшу Раду Мирової Конференції, що може спокійно віддати Галичину Польщі, не боячися про долю українського народу. Коли-ж ви тут запротестуєте проти заложення українського університету, то тільки попсуєте нам ту дипльоматичну гру в Парижі". — Збори, очевидно, послухали посла.

З того часу Польща все послугувалася обіцянкою заложити український університет як реклямою на міжнароднім полі, коли сього їй було треба. В 1921 р. вложено навіть в буджет якусь мізерну суму на сю справу.

Дня 26. вересня 1922 р. оголошено польський закон про самоуправу східно-галицьких воєвідств львівського, станиславівського і тернопільського. В 24. артикулі сього закона говориться, що польський сойм **ухвалив закон про заложення українського університету.** Далі 26. артикул постановляє, що самоуправа згаданих воєвідств має бути переведена найдалі до двох літ та що в тім самім часі має бути заложений український університет.

Значить, найдалі 26. вересня 1924 р. східно-галицькі воєвідства повинні були мати самоуправу і на території Східної Галичини повинен був бути заложений український університет. Одначе ні одного ні другого нема до нині!

Згаданий закон був Польщі потрібний не на те, щоб його переводити в життя, а тільки для міжнародньої політики. Польща робила заходи, щоби головні держави антанти признали границю рижського договору між Польщею і Радянським Союзом і через те віддали Польщі Східну Галичину й инші українські землі, як також землі білоруські й литовські, які заграбала Польща на основі того договору.

В сій ціли польська дипльоматія показала в Парижі згаданий закон, кажучи: „Ось, дивіть, ми даємо східно-галицьким воєвідствам автономію, закладаємо український університет, словом, дбаємо, щоб український нарід мав усе, чого йому треба. Отже полагодьте вже раз справу і затвердіть наші східні границі!" Головні держави антанти раді були, що Польща їм так улекшує справу, і рішенням Конференції Амбасадорів з 15. марта 1923 р. сповнили бажання Польщі. В мотивах сього рішення так і стоїть: „Маючи на увазі, що Польща признала потребу автономічного режіму в Східній Галичині".

Ось бачите, як знов справа самоуправи східно-галицьких воєвідств і зокрема справа українського університету послужила Польщі.

III.

В 1924 р. до влади в Анґлії прийшла робітнича партія з кабінетом Макдональда, в Франції ліві партії з кабінетом Ерріо. Сі політичні групи, доки ще були в опозиції, нераз виступали в українській справі проти Польщі. Запити послів з робітничої партії в анґлійськім парляменті відомі. А в Франції появився в маю 1924 р. **маніфест проти** білого терору в Польщі, який на першім місці підписали Ерріо і Пенлеве, з яких перший став опісля президентом Ради міністрів, а другий президентом палати послів.

Далі в літі 1924 р. заложився „Комітет поневолених народів", зложений з українських, білоруських і литовських делеґатів, який розвинув живу діяльність в Лондоні, Парижі і в Женеві.

Рушився також край і Народний Комітет вислав до Ради Союза Націй обемисту петицію про те, як польське правительство „шанує" договір про охорону національних меншостий.

Все те спричинило, що польське правительство рішило „пустити нового тумана" на міжнародній арені, — і знов послужилося для того університетською справою. Польський амбасадор в Лондоні Скірмунт „переконав" проф. дра Романа Смаль-Стоцького, який перебував на студіях в Лондоні, що польське правительство нічого так горячо не бажає як заложення українського університету, коли-б тільки в тім помогли йому українські професори. Ріжниці в поглядах що-до орґанізації університету й місця осідку дадуться погодити, як би тільки українські професори згодилися засісти з польськими в одній комісії. Проф. Р. Смаль-Стоцький „переконав" знов українських професорів і доцентів, які за Австрії викладали у львівськім та инших австрійських університетах, — і ті видали заяву, яка не містила в собі нічого страшного, але сам факт зложення такої заяви і її незручна стилізація послужили Польщі доброю зброєю для міжнародньої політики.

Польський міністер закордонних справ Скшинський проголосив на V. зібранню Союза Націй в Женеві в вересні 1924 р., що Польща почала в відношенню до національних меншостий „нову ліберальну політику" і зокрема приступила до **заложення українського університету у Львові,** над чим працює вже комісія, зложена з польських і українських професорів.

Се „у Львові" наробило стільки шуму, що п. Скшинський у протоколі засідань Союза Націй поправив свою заяву так, що український університет буде заложений тимчасово в Кракові, а опісля перенесений на українську територію.

П. Скшинський знав, що говорить неправду, бо в той час українські професори, бачучи, куди їх тягнуть Поляки, відмовилися взяти участь в загальній комісії.

Одначе на міжнародній арені остало враження, що Польща закладає український університет.

IV.

Після сього виступу п. Скшинського в Женеві Польща знов забула про український університет. Так минув рік.

Тимчасом прийшла конференція в Льокарно, де заключено ряд договорів, які мали ввійти в силу після того, як Німеччина стане членом Союза Націй, при чім головні держави антанти обіцяли Німеччині постійне місце в Раді Союза Націй.

Та рівночасно Франція й Італія, за згодою Анґлії, намовила Польщу, щоб і вона старалася про постійне місце в Раді Союза Націй, як противага проти Німеччини.

Стараючися про постійне місце в Раді Союза Націй, Польща хотіла показати світови, що вона погодилася з Українцями. Українці творять третю часть населення Польщі, отже для міжнародньої політики дуже важно, чи вони йдуть з Польщею чи проти неї.

І знов польське правительство витягає університетську справу. Знов „переконує" проф. Р. Смаль-Стоцького, який тимчасом дістав посаду в польськім університеті в Варшаві, що Українці повинні взяти участь в польсько-українській комісії, а університет буде. Сей знов переконує українських професорів у Львові, які годяться взяти участь в комісії. Та сього не досить. Повідомляючи польського міністра просвіти Ґрабського про се рішення, проф. Р. Смаль-Стоцький пише в імени українських професорів такого льояльного і вірнопідданчого листа, що навіть на випадок, коли-б Польща вже справді заложила український університет, ректор того університету, отвираючи його, не повинен виголосити аж такої вірнопідданчої подяки.

Розуміється, Польщі треба було — не заложення українського університету — а тільки **такого листа,** який зараз оголошено в польській і заграничній пресі.

Рівночасно виходить на верх, що Польща не думає заложити український університет, а тільки якісь „українські курси" при польськім університеті в Кракові.

Українське громадянство заметушилося й українські професори відмовляються брати участь в згаданій комісії.

Та польському правительству се не шкодить. Воно-ж потребує тільки матеріялу для міжнародньої політики!

В західно-европейській пресі польська пропаґанда містить статті, в яких лист проф. Р. Смаль-Стоцького підносить до значіння вірнопідданчої декларації цілого українського народу під Польщею. Так само голосить, що в справі українського університету наступила між Польщею й Українцями повна згода. Українці згодились на „курси" в краківськім університеті, бо признають, що на окремий український університет ще не мають сил. У впливовій париській кореспонденції „Correspondence Universelle" названо навіть такі поважні наукові імена як сьогорічного ректора українського університету в Празі проф. Колесси і проф. Дністрянського, що вони згодилися на краківські курси. А в „Baseler Zeitung" подається, що навіть українські наукові круги на Радянській Україні одушевлені краківськими курсами.

З того, що польський сойм відкинув українське нагле внесення про заложення українського університету у Львові, найліпше видно, що Польща дійсно думає в сій справі.

Але за те а міжнародній арені робить вона собі українською університетською справою постійно, при кождій нагоді рекляму.

І мабуть ще довго так буде, особливо, коли самі наші люди своєю необережністю їй у сім помагають і коли з українського боку не буде зорґанізована міжнародня пропаґанда, яка паралїжувалаби сю польську рекляму.

Прага.

Проф. Др. Мих. Лозинський.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Уряд Сестр. Любов, від. 177, повідомляє своїх членів і членицъ, що місячний мітинг відбудеться дня 18. квітня 1926, в неділю, точно о 2-ій годині пополудни, в Укр. церковній галі, 45 Pilgrim St. Обовязком кождого члена і члениці явитись на мітингу, як свідомі укр. громадяни і раз в місяць спільно піднести ідею і привитати У. Н. С. Поважані члени і члениці, коли ми апелювали до У. Н. С., щоби завести нові роди полісів як Endowment і зміну молодечого Союза: себто зі зворотом літ, тож У. Н. С. кличе Вас членів і члениць засипте головних урядників аплікаціями. Рівнож вписуйте свої діти. Кождий хай приведе по одному кандидатови до від. 177 У. Н. С., а коли хто з шановних громадян хотів би докладно довідатись як усилу мають нові роди полісів, хай віднесеться до головного урядника У. Н. С. п. Омеляна Рекрута, 24 Bishop St., або до відділового секретаря на 94 Bogman St. Користайте з нагоди і зрозуміймо, що в лучности сила. — Уряд відділовий.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітинг відбудеться в суботу, 17. квітня, в Народнім Домі на долі меіта, 72 Моріс ул., о 7-ій год. вечером. Проситься членів явитись на час, бо є важні справи до полагодження, як справа Шевченківського концерту, який відбудесь в неділю, 18-го квітня, в якім і наше Братство повинно взяти участь. Булоб ганьбою, колиб ми не явились на тім концерті. — Йосиф Крайник, предс.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень, секр.

COATESVILLE, PA. Тов. Богдана Хмельницького, від. 248 У. Н. Союза, просить своїх членів явитися в неділю 18-го квітня, зараз по Службі Божій, на галю на спеціяльний мітинг в справі ювилейного обходу 30-літного істнування У. Н. С. — Й. Казюта, предс.; А. Зубка, кас.; І. Іванців, секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

ГОТУЙМОСЯ ДО ЗВЕЛИЧАННЯ ДЕСЯТИХ РОКОВИН СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА.

Дня 28-го мая сего року припадає десять літ від смерти нашого найбільшого, другого по Шевченку ґенія Івана Франка, який ось як описує свої відносини до нашого народа:

„Сорок літ я трудився, [навчав,
Весь заглублений в тобі,
Щоб з рабів тих зробити [народ
По твоїй уподобі"

. . . .

„Все, що мав у життю, він [віддав
Для одної ідеї,
І горів і яснів і страждав
І трудився для неї".

Мабуть не можливо краще схарактеризувати діяльности Франка, як він сам схарактеризував Мойсея, котрий через сорок літ провадив Жидів через пустиню, до обіцяної землі.

Десять літ минає від нас, як не стало Франка між нами. Десятиліття його смерти повинні ми відсвяткувати в найменшій місцевости, всюди, де тільки бється щире українське серце.

Ми повинні устроювати свята чи концерти, віддати поклін памяти Франка та представити українським робітникам, чим був для нас Іван Франко.

Щоби свята випали як найкраще, треба до них як слід вже тепер приготовитися.

Прихильники і почитателі Франка задумують побудувати на його гробі в десятилітні роковини смерти ґідний покійника памятник.

Думаю, що і американські Українці повинні причинитися до будови того памятника і зложити свої жертви.

Іван Франко — по Шевченку найбільший поет і письменник, син галицько-української землі. — Не діждав він того, що було його мрією, його ціллю життя, себто вільної України, та лишив на цілій Україні і на цілім українськім народі своє пятно:

Яж весь вік свій, весь труд [тобі дав
У незломнім завзяттю, —
Підеш ти у мандрівку століть
З мого духа печаттю".

Пошануймож память того, що вибив на нас своє пятно, бо всі ми духові діти Франка.

Василь Чучман,
Амстердам, Н. Й.

Надія Кибальчич.

ВЕСНЯНА НІЧ.

Темно — не темно... Тихо — не тихо...
Ледви примітно природа вся диха:
Дивна задума її поняла.
Змовкла розмова зеленого листу,
В чарах німіє і поле, і місто, —
Землю вже ніч обняла.
Шлях іздалека сріблиться рікою,
Шовком здається трава під рукою,
Зорями — роси блискучі, рясні,
Білим туманом — сади у розцвіті...
Ночі весняні, найкращії в світі!...
Казки, чи мрії у сні...
Тихо, так тихо... Неначе хто грає?..
Серце забилось, тремтить, завмирає...
Серцю без суму так хочеться жить,
Хочеться нічці тепер покориться...
Нічка весняна, всевладна цариця,
Нічка, як мить пробіжить!...

СПРОСТОВАННЄ.

В числі 27. „Свободи" з дня . лютого в дописі з Пітсбурґ, Па. під титулом: „Гостина Головного Предсідателя У. Н. Союза", подано через ошибку помилково імя попереднього відділового секретара Атанаса Кульчицького як Антін Кульчицький, що отсим простується.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

МІЛЬВОКІ, ВІС.

Коляда на Рідну Школу.

По правді то й наша громада не засипляє. Старий край лежить і нам глибоко на серцю. Тому не забуваємо на него. Наш парох о. Баландюк рівнож пригадує нам раз-у-раз той обовязок. За його допомогою переведено в нас вже дві збірки на Рідну Школу і зібрано разом $41, які вже вислано.

Шкода тільки, що не всі відчувають свій обовязок. Тільки одна четверта часть складає жертви, а решта махнула рукою на народну роботу. Тому тимбільша належиться подяка тим, що не забувають за свій нарід і свій рідний край. Останну збірку переведено з ранеми тов. Вільна Україна при помочі о. Баландюка. Жертви зложили: Стефан Ковтун 5 дол.; по 2дол.: Петро Фута, Данило Борис, Василь Пензей, Пилип Дмитришин; по 1дол.: о. М. Баландюк, Іван Березовець, Теодор Черник, Павло Стецик, Іван Гірський, Василь Яремнук, Михайло Стадник, Іван Пунько, Марія Кокоруза, Іван Зубрицький, Іван Велеток; по 50 цнт.: Андрій Гатала, Василь Адамчук, Олекса Завада, Іван Раковецький, Никола Кудринський, Іван Циван, Михайло Адамчук, Теодор Борсук, Никола Пилюк, Павло Магеровський; по 25 ц.: Захарий Вітяк і Пилип Герасимович. Разом зібрано $30.50.

Іван Березовець.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Різдвяна коляда.

Тов. „Жеребецька Любов" від 144 У. Н. Союза в Ню Йорку перевело коляду, з якої вислано до краю на Рідну Школу $30.00 а на пересилку заплачено $3.75; на українську школу в Ню Йорку передано $30.00. Разом зібрано $63.75.

Колядувати ходили: Д. Чайка, Т. Стелмах, І. Марусевіч, Д. Федин і Д. Ковалів. Жертвували: Л. Берник 3 дол.; по 2 дол.: Й. Соловський, Й. Свистун, А. Людкевіч, С. Бздел, Й. Малярчук, Т. Прудивис, В. Одинський, Т. Михалчук, А. Шанг, П. Бих, В. Бих; по 1 дол.: С. Кулецький, Л. Гарасимчук, П. Тишковський, М. Жуковський, М. Гуменюк, П. Савіця, С. Похмурський, М. Гладкий, А. Осурак, п-ні Пялюх, П. Мазурчак, Д. Одинський, Г. Когут, Mrs. Key, Т. Шевців, Й. Стеремчак, І. Шмирський, І. Пула, М. Фурик, В. Фурик, Т. Залобський, А. Чайка, І. Гинда, Л. Гинда, Г. Кій. І. Партика, В. Ільчишин, К. Дехтаренко, Т. Стелмах, В. Бучинський, І. Райцер, Н. Баран, Й. Дяків, Ю. Кулик, І. Марусевіч, Д. Чайка, Г. Лисицький; по 50 ц.: І. Яніський, М. Вуйцякевич, І. Гарловський; Незнакомий 25 цнт.: Разом зібрано $63.75, за які всім жертводавцям належиться щира подяка.

(Примітка редакції): Далеко краще булоби вислати зібрані гроші до краю через Обеднання, бо тоді не коштувала би пересилка 30 долярів $3.75, а тільки кільканадесять центів).

ЯНГСТОВН, О.

Коляда на Рідну Школу.

Запомоговий Комітет зібрав коляду в квоті $54.75 і вислав на Рідну Школу. По коляді ходили: Юрій Присташ, Іван Дубас, Іван Бряч, Юрій Прислипський, Іван Яслик, С. М.

Комітет подає до загального відома, що в Комітеті знаходиться ще около 40 дол.

Коляду зложили: по 2 дол.: Стефан Мош, Олекса Кіт, Стефан Бурий, Юрій Присташ, Гавриїл Кренціпрох, Данило Лазута, Іван Гарміч, Іван Дубас, Григорій Савчак; по $1: Іван Кравіщак, Михайло Адамовський, Яким Тріска, Николай Голодюк, Матвій Скробут, Олекса Буневський, Мартин Бурка, Николай Винник, Варвара Паньків, Ілія Чулик, Юлія Вуйтович, Стефан Роган, Юрій Гусак, Іван Яслик, Марія Павелко, Василь Кріль, Теодор Лялько, Іван Бряч, Юрій Прислипський, Юрій Чижовський, Михайло Заяць, Юрій Олійник, Йосиф Присташ, Й. Ярош, Антоній Геровський, Ігнатій Тобіси, Яків Герлях, Зонко Цапяк, Ілія Сабаль, Анна Дворська, Петро Олійник, Іван Мігаль; по 50 ц.: Юрій Пірка, Ілія Смаль, Василь Куцолаба, Ілія Яслик, С. В., Дмитро Таровський, Іван Сибидло, В. Тимочко, Петро Угрин. Разом зібрано $54.75 а вислано на Рідну Школу $55.00.

СПРАВОЗДАННЯ

Комітету односельчан Лисичинець в Америці від дня 25 грудня 1925 до 15 марта 1926.

Дохід з представлення і продажі соди $52.30; Заплачено за книжки і тікети $5.00; костюми, пересилка і оплата $18.11; прибори до представлення і оголошення $2.51; заплачено за соду $5.00; Галя і випозичення крісел $4.00.

Дар від братства св. ап. Петра і Павла $10.00; дар від тов. Запорожської Січи в Ансонії $10.00; дар від тов. Запорожської Січи в Дерби $5.00; по $5.00 зложили: Олександер Мерещак, Василь Гульовський, Григорій Пипюк, Василь Вавро, Фелікс Юзьвак, Іван Радзіх, Іван Шуран, Йосиф Крук; Іван Рогач $4.00; Ансонійський Хор $3.00; по $2.00: Анна Зборівська, Филип Ярош, Семен Підбережняк, Василь Шуран, Дмитро Семчишин, Сельвестер Мартинчук, Трохим Стадник, Теодор Пошнур, Іван Пиріг, Андрій Радзіх, Петро Москалюк, Михайло Пипюк; по $1: Стах Вдовичин, Іван Гуцуляк, Лукіян Сирота, Матвій Гребінник, Михайло Корбеляк, Павло Загоруйко, Стефан Собін, Юрко Лесів, Матвій Сенявський, Теодор Захаревич, Теодор Королишин, Іван Нецьо, Петро Чернявський, Гр. Патинок; по 50 ц.: Іван Собін і Михайло Ткач. Загальний дохід $163.30. Загальний розхід $34.62. Чистий дохід $128.68.

І. Пиріг, предсідатель:
Василь Шуран, касієр;
О. Мерещак, секретар.

Контрольори:
В. Вавро;
Т. Стадник;
І. Радзіх.

Ансонія, Конн., 15, III., 1926.

УКРАЇНСЬКИЙ КОМІСАРІЯТ ТОРГОВЛІ.

Для Радянської України буде в коротці утворений самостійний комісаріят торговлі. В обсягу внутрішньої торговлі одержить цей комісаріят повну незалежність від Москви, натомість в ділянці зовнішної торговлі працюватиме в тісному порозумінню з Москвою. Відповідний декрет всесоюзного уряду, — появиться вже цими днями.

Р. Л. СТІВЕНСОН.

ОСТРОВ СКАРБІВ.

ЧАСТЬ ШЕСТА.

(36)

(Продовження)

— Та й Дик? — відповів на те доктор. — Ходиж сюди, Дику, та покажи язик. — Ага — та й не дивувалоби мене зовсім, якби ти своїм язиком хотів нагнати страху Французам. Та й у тебе пропасниця.

— Не диво — сказав Морган — так буває тому, хто дре біблію.

— Так буває — відізвався на те доктор — коли ви всі непоправні осли і не маєте на стільки розуму, щоби відріжнити здоровий воздух від утрійного, а суху землю від поганого і смердячого як душесть багна. Мені здається дуже можливим — але те лиш така моя гадка, — що вам прийдеться ще добре натерпіти, заким позбудетеся тої поганої пропасниці. Чи хочете серед багна сидіти? Я вам Силвер, дивуюся. Ви преці не такі дурні, як богато инших, але ви здається, не знаєте також, чого передовсім треба для здоровля.

— На нині булоби вже досить — додав він, давши їм всім ліку, а вони зажили його не як сплямлені кровю ворохобники і морські розбишаки, але з такою смішною покорою, як виховавнки дому сиріт. — А тепер хотівби я поговорити з отсим хлопцем.

І він кивнув байдужно головою в ту сторону як до мене.

Джордж Меррі стояв якраз в дверях і скривившись поликав гіркий лік, але зараз на перше слово доктора обернувся нагло і крикнув „Ні" та закляв у голос.

Силвер луснув долонею по бочці. — Мовчи! — гукнув він і став дійсно як лев оглядатися довкола себе. — Я те собі гадав, докторе — говорив він дальше своїм звичайним голосом — що ви того зажадаєте, бо знаю, як ви того хлопця любите. Ми вам дякуємо зі всею чемністю за вашу ласку і спускаємося зовсім на вас, бо пемо ваші ліки так, як би то був ґроґ. А мені здається, що я знайшов якийсь спосіб, котрий буде для всіх добрий. Чуєте, Гакинс, дасте мені слово чести, що не втечете?

Я охотно зробив те, чого він жадав від мене.

— То постійтеж, докторе — сказав Силвер — надворі перед частоколом, а сей молодець буде з сього боку говорити з вами. Бувайте здорові, сер, а поклоніться від нас красненько скваерові та й капітанові Смолетові.

Скоро доктор вийшов з хати, вибухла люта сварка, котру досі здержувала лиш грізна постава Силвера. Силверові просто закидали, що він собі з ними фальшиво поступає, що, робить якусь згоду сам для себе окремо, що зраджує інтереси своїх спільників і тих, що стали його жертвою — все те закиди не безосновні. Його дволичність у сьому случаї була для мене так ясна, як на долоні, і мені не могло те поміститися в голові, як він усмирить їх гнів. Але він був їм далеко, далеко, не пара, а його побіда з послідньої ночі виробила йому незвичайний вплив. Він назвав їх длятого всіх глупими і дураками, сказав, що потреба, щоби я з доктором поговорив, показав їм знову карту і спитав, чи хотять знову зірвати угоду ще того самого дня, коли мають іти шукати за скарбами.

— Ні, до чорта! — крикнув він — аж тоді буде нам можна зірвати угоду, коли прийде догідна пора до того; але аж до того часу, буду все робити для доктора, що лиш зможу, а хоч би мені прийшлося і чоботи мастити йому горівкою.

Відтак приказав їм розкласти ватру і опираючись одною рукою на моє плече, вийшов з хати, успокоївши буканірів більше своїм говореннєм без кінця, як переконавши їх.

— Поволі, хлопче, поволі — сказав він. — В одній хвилі кинулисьби на нас, як би побачили, що ми біжимо.

Отже ми ішли поволі піском аж до місця, де по другому боці частокола чекав доктор, і станув, аж ми підійшли так далеко, що можна було вже розмовитися.

— Ви мені і сю прислугу не забудете докторе — сказав він — отсей молодець розповість вам дальше, як я йому уратував життє і як мене за те скинули з капітана. Коли хтось так близько вітру пливе і так сказати-би послідним віддихом у свойому тілі грає о своє горло, то ви чейби за таким промовили яке добре слово, неправда? Зважте, що тепер розходиться не лиш о моє життє, але й о життє сього хлопця, говоріть длятого по дружньому до мене і зробіть мені хоч трошки надії на будучність, змилуйтеся.

Силвер, лишивши тепер поза собою своїх приятелів і хату з кругляків, став якби не той сам, лице йому ніби трохи запалося, голос дрожав, а так щиро він ще ніколи не говорив.

— Як то, Джеку, не вжеж ви боїтеся? — спитав др. Ляйвсі.

— Докторе, я не з тих, що бояться, ані о стільки! — він показав те на пальцях. — Якби я боявся, то не казавби того. Але признаюся отверто і чесно, що аж дрожу, коли спогадаю собі на шибеницю. З вас добрий і щирий чоловік, ліпшого я не видів! А ви мені не забудете того, що я вам доброго зробив. Я іду і лишаю вас самих з Джимом. А ви і те запишете на мою користь, бо то не мала річ, що я для вас роблю!

Сказавши те, вернувся назад, аж вже не міг чути, що ми говоримо, і сів собі на якомусь пеньку, де став собі посвистувати, обертаючись від часу до часу то в одну сторону, щоби міг видіти мене і доктора, то в другу, щоби не спустити з ока своїх готових до бунту товаришів, що вешталися тепер помежи хатою а ватрою, котру тимчасом розклали, та зносили хліб і мясо на сніданок.

— Отже тут мусів я тебе застати, Джиме — сказав доктор засумований. — Як посієш, так і будеш збирати, мій хлопче. Бог видить, як мені прикро тебе ганити. Але те одно тобі скажу, а ти собі те розумій, як хочеш: Доки капітан Смолет був здоров, то ти не важився нас покидати, але коли він занедужав і не міг тому перешкодити, то з твоєї сторони було те таки погано!

Признаюся, що мені тут таки сльози станули в очах. — Докторе — сказав я — не робіть мені докорів. Мене й так вже совість гризе, моє життє на всякий случай пропало, і мене би вже тепер не було на світі, якби не Силвер, що взяв мене в оборону. Можу умерти, докторе, вірте мені, та я може й заслужив на смерть, але боюся, щоби мене не мучили. Коли будуть мене мучити — —

— Джиме — перебив мені тут доктор, а його голос змінився зовсім. — Джиме, я не можу того й слухати. Перескоч через частокіл і тікаймо звідсіля оба.

— Докторе — сказав я на те — я дав своє слово.

— Знаю, знаю, — відозвався він. — То зле, але нам не треба на те зважати. Возму всю одвічальність, всю ганьбу і сором на себе хлопче, але тут не можу тебе лишити. Борзо же! Перескакуй сміло, а скоро будемо на сьому боці, будемо втікати оба як антильопи.

— Ні — відповів я. — Знаєте дуже добре, що ані ви того не зробилиби, ані скваер, ані капітан; досить причини для мене, щоби я й того не зробив. Силвер вірить мені, я дав йому слово і длятого верну назад. Але ви не дали мені договорити до кінця, докторе. Хибаж то би не було можливе, що як би вони взяли мене на муки, то мені вирвалось би одно або друге слово і я зрадивби, де знаходиться корабель? Бо я по части щасливим случаєм, по части своєю шаленою відвагою уратував корабель для нас і він стоїть тепер на піску в північній пристані при березі.

— Корабель! — сказав доктор.

Я розповів йому борзенько мою пригоду, а він слухав мене мовчки.

— У всьому тому рука Божа — сказав він, коли я доповів до кінця. — Ти на кождому кроці той, що нам ратує життє, і міг же би ти гадати, що ми би допустили до того, щоби тебе позбавили твойого життя? То була би лиш слаба заплата. Ти відкрив заговір, ти знайшов Бен Ґона — найліпше діло, яке ти зробив, або ще й зробиш, хоч бись жив і девятьдесять літ. А що як раз бесіда про Бен Ґона, то мені прийшло щось на гадку. — Силвере! крикнув він — Силвере! даю вам добру раду — говорив він дальше, коли кухар знову підійшов до нас — щоби ви задля скарбу не поспішалися.

— Що ви тим хочете сказати? — спитав Силвер. — Знаєте, преці, що можу уратувати своє життє і життє сього хлопця лиш тоді, коли возмуся шукати скарбів і знайду їх.

— Коли так — відповів доктор, — то скажу вам ще щось трохи більше: Будьте приготовлені на бурю, коли знайдете скарб.

— Пане доктор — сказав Силвер — не во гнів вам, але те, що ви сказали, то або за богато, або за мало. Не знаю, що ви задумуєте, длячого ви уступилися з хати і на що ви мені дали карту, а всеж-таки я мимо того виконав ваші прикази з замкненими очима, навіть без вашої заохоти. Але чого за богато, то за богато. Коли мені не скажете отверто й чесно, що значать ваші слова, то я не пущу керми із своїх рук.

— Ні, — відповів доктор призадумавшись — не маю права сказати вам більше, бо то не моя тайна; як би то була моя, то даю вам слово, що я би вам її сказав. Але поступлю так далеко, як лиш можна, і ще о крок дальше, хоч би мені капітан за те мав перуку здерти з голови. Отже насамперед кажу вам тепер, що можете мати надію. Коли вийдемо живі з сеї матні, то зроблю все, що лиш зможу, щоби вас виратувати, лиш фальшива присяга здержалаби мене.

Силверові лице заясніло. — Ви не могли мені дати ліпшої потіхи — сказав він, — а хоч би ви були мені й матірю.

— Отже то була моя перша уступка — додав доктор. — Тепер ще одна рада! Держіть сього хлопця все при собі, а кличте голосно, коли вам буде треба помочі. Я тепер піду, щоби вам її пошукати, а то само буде для вас доказом, чи я говорю на вітер. Бувай здоров, Джиме!

Др. Ляйвсі подав мені руку крізь частокіл, поклонився Силверові і скорим кроком пустився до ліса.

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць март 1926 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	377.87	140.	42.54
2.	142.02	141.	18.12
3.	75.10	142.	94.38
4.	81.28	143.	94.55
5.	63.91	144.	58.60
6.	23.94	145.	49.63
7.	212.04	146.	79.19
8.	145.59	147.	179.02
9.	121.61	148.	12.32
10.	186.24	149.	52.34
11.	11.18	150.	27.69
12.	106.93	151.	51.52
13.	40.15	152.	44.14
14.	59.94	153.	17.11
15.	49.01	154.	40.95
16.	31.82	155.	305.67
17.	24.82	156.	55.06
18.	101.01	157.	46.10
19.	11.21	158.	28.59
20.	158.78	159.	72.89
21.	49.70	160.	94.21
22.	82.31	161.	66.55
23.	29.59	162.	46.81
24.	135.08	163.	81.23
25.	39.79	164.	44.21
26.	36.73	165.	99.39
27.	36.32	166.	17.87
28.	174.79	167.	36.87
29.	149.61	168.	120.36
30.	59.63	169.	39.89
31.	128.52	170.	184.15
32.	37.81	171.	48.02
33.	53.77	172.	53.78
34.	103.98	173.	26.20
35.	25.03	174.	36.95
36.	75.58	175.	95.63
37.	44.45	176.	35.43
38.	216.86	177.	92.89
39.	91.31	178.	29.30
40.	22.93	179.	187.05
41.	36.45	180.	10.17
42.	112.76	181.	120.54
43.	36.99	182.	116.36
44.	126.00	183.	111.25
45.	175.51	184.	7.33
46.	34.02	185.	66.61
47.	24.60	186.	70.19
48.	44.19	187.	48.90
49.	13.99	188.	17.99
50.	38.20	189.	20.85
51.	58.08	190.	9.60
52.	21.34	191.	64.50
53.	44.96	192.	54.30
54.	16.59	193.	127.88
55.	54.67	194.	16.86
56.	98.29	195.	35.26
57.	103.41	196.	48.57
58.	60.24	197.	38.63
59.	127.49	198.	65.15
60.	16.43	199.	9.76
61.	66.45	200.	76.62
62.	85.85	201.	52.38
63.	256.22	202.	31.86
64.	66.45	203.	101.68
65.	244.20	204.	60.06
66.	108.41	205.	20.35
67.	114.66	206.	305.34
68.	33.24	207.	46.56
69.	94.95	208.	31.36
70.	229.44	209.	135.54
71.	15.73	210.	40.55
72.	57.74	211.	115.65
73.	96.66	212.	24.40
74.	55.10	213.	269.78
75.	75.23	214.	45.69
76.	227.80	215.	36.35
77.	99.89	216.	45.81
78.	155.07	217.	267.76
79.	6.16	218.	237.54
80.	57.12	219.	77.94
81.	120.35	220.	118.79
82.	48.02	221.	300.72
83.	69.00	222.	27.15
84.	14.16	223.	148.87
85.	104.32	224.	14.26
86.	163.84	225.	34.04
87.	105.92	226.	19.34
88.	4.59	227.	60.93
89.	7.28	228.	44.04
90.	187.89	229.	192.65
91.	202.46	230.	188.36
92.	15.49	231.	53.99
93.	25.71	232.	67.90
94.	173.83	233.	57.29
95.	70.34	234.	122.78
96.	153.10	235.	104.42
97.	40.93	236.	60.62
98.	146.66	237.	166.76
99.	146.78	238.	31.80
100.	67.85	239.	174.67
101.	55.59	240.	13.94
102.	267.13	241.	39.79
103.	68.66	242.	134.64
104.	168.72	243.	112.96
105.	123.16	244.	30.40
106.	184.17	245.	98.37
107.	57.00	246.	33.57
108.	98.31	247.	208.97
109.	110.91	248.	46.15
110.	28.82	249.	29.57
111.	39.36	250.	20.70
112.	139.78	251.	119.75
113.	98.68	252.	75.55
114.	61.68	253.	46.14
115.	22.24	254.	107.85
116.	51.95	255.	64.77
117.	70.00	256.	24.46
118.	65.69	257.	8.39
119.	36.27	258.	23.44
120.	121.83	259.	135.40
121.	91.86	260.	18.66
122.	47.65	261.	25.86
123.	80.21	262.	36.91
124.	78.59	263.	40.21
125.	16.09	264.	18.51
126.	80.29	265.	34.54
127.	84.26	266.	81.78
128.	52.62	267.	40.15
129.	28.12	268.	33.97
130.	185.31	269.	43.02
131.	17.20	270.	140.23
132.	120.67	271.	37.42
133.	126.86	272.	8.05
134.	34.50	273.	67.08
135.	100.37	274.	140.50
136.	141.86	275.	60.52
137.	115.26	276.	335.57
138.	41.91	277.	46.68
139.	60.22	278.	47.51

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
279.	10.40	328.	15.26
280.	83.09	329.	20.95
281.	23.15	330.	96.37
282.	136.58	331.	27.77
283.	89.41	332.	71.25
284.	25.09	333.	79.76
285.	28.20	334.	48.80
286.	61.33	335.	33.93
287.	14.82	336.	108.98
288.	193.96	337.	32.49
289.	21.48	338.	235.49
290.	54.26	339.	60.14
291.	24.50	340.	16.33
292.	207.70	341.	59.14
293.	17.86	342.	133.48
294.	43.67	343.	16.21
295.	156.88	344.	27.31
296.	195.89	345.	82.54
297.	21.44	346.	25.83
298.	44.24	347.	55.80
299.	45.88	348.	15.38
300.	243.61	349.	48.64
301.	98.17	350.	59.05
302.	8.91	351.	45.32
303.	41.84	352.	21.24
304.	23.08	353.	7.76
305.	46.15	354.	39.47
306.	12.18	355.	55.67
307.	24.14	357.	35.60
308.	99.12	363.	117.63
309.	38.82	364.	158.80
310.	32.99	365.	110.51
311.	16.13	367.	189.92
312.	29.74	369.	154.35
313.	18.02	370.	193.99
314.	11.32	371.	76.00
315.	16.56	379.	59.80
316.	215.38	380.	28.67
317.	91.72	381.	26.26
318.	89.66	384.	100.72
319.	18.41	385.	206.74
320.	69.53	388.	140.27
321.	81.46	392.	18.10
322.	22.08	393.	24.96
323.	43.47	396.	72.29
324.	89.96	400.	34.04
325.	34.25	401.	32.20
326.	130.20	402.	3.67
327.	26.52		

З місячних вкладок	29,358.75
Процент від моргечів	1,951.20
Процент від бондів	1,395.00
Заробок на бондах	255.00
Сплати бондів	9,745.00
Сирітські части по бл. п.:	
І. Данилкович, в. 339	480.00
Мих. Ніцько, в. 273	500.00
Михайло Лацік, в. 14	400.00
Теодор Петрович, в. 258	600.00
Разом	44,684.95

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Ів. Данилкович, в. 339	1,000.00
Роз. Майкович, в. 31	500.00
Ксеня Череп, в. 276	486.30
Теодор Соломка, в. 217	200.00
Григ. Салайда, в. 86	500.00
Мих. Ніцько, в. 273	1,000.00
Мих. Лацік, в. 14	500.00
Сидор Несторяк, в. 86	1,000.00
І. Домбровський, в. 44	1,000.00
Катерина Гринів, в. 213	1,000.00
Т. Петрович, в. 258	1,000.00

Запомоги з фонду запомогового:

Іван Борис, в. 26	50.00
Петро Кітляр, в. 56	50.00
Дмитро Гнатюк, в. 98	50.00
Стефан Хеть, в. 102	50.00
Василь Борсук, в. 104	50.00
Антін Мороз, в. 106	50.00
Іван Масляк, в. 116	50.00
Йосиф Ковалевич, в. 127	50.00
Атаназій Геба, в. 168	50.00
Марія Тарбай, в. 202	162.15
Онуфрій Кучма, в. 215	75.00
Іван Вороняк, в. 237	50.00
Іван Шебеляк, в. 254	50.00
Петро Лисиганич, в. 308	50.00
Анна Бішко, в. 339	50.00
Роман Костецький, в. 20	50.00
Андрій Кучвара, в. 63	50.00
Катерина Крісто, в. 100	50.00
Параска Третяк, в. 316	50.00
Петро Парій, в. 345	100.00
Д. Михальчишин, в. 385	50.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

В. Березний, в. 268 ст.	459.00
Максим Маркіза, в. 99	430.00
Волод. Воєвода, в. 364	460.00
Яків Іляшевич, в. 224	150.50
Стефан Козій, в. 300	500.00
Павло Задійко, в. 76	190.43
Вас. Цубикайло, в. 341	515.00

Запомоги з фонду народного:

Згідно з ухвалою головного річного засідання вислано на Музей у Львові $50, Просвіті $50, Інвалідам, політ. вязням, студентам і Рідній Школі по $100. Разом 500.00

Виплати з фонду адміністраційного.

Свобода за орган	3,786.60
Склад і друки нових грамот	1,252.00
Справлення і впорядкування статута	350.00
Лі Дж. Вулф за оцінку грамот	328.00
Платня голов. уряду	510.00
Лайсенси стейтів	25.00
Печатки для відділів	19.25
Кошта подорожи і дієти гол. предс.	27.00
Видатки канцелярійні	47.22
Оправа книг	7.20
Разом	18,980.65

ЗІСТАВЛЕННЄ.

Готівка з кінцем міс. лютого остала	241,467.81
Прихід за март	44,684.95
Разом	286,152.76
Розхід за март	18,980.65
Готівка з кінцем міс. марта остає	267,172.11

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	267,172.11
Моргечі	676,535.00
Бонди	413,624.48
Реальність	19,500.00
Друкарня	16,000.00
Разом	$1,392,831.59

Стан довжний:

Фонд посмертний	916,535.19
„ резервовий	229,515.76
„ запомоговий	47,413.71
„ адміністрац.	31,555.33
„ конвенційний	4,475.68
„ народний	2,554.72
„ сирітський	160,781.20
Разом	$1,392,831.59

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за місяць март 1926 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	20.25	116.	8.80
2.	13.30	118.	3.60
3.	12.37	120.	10.35
4.	2.70	121.	12.60
5.	5.40	123.	5.85
6.	3.00	124.	14.65
7.	30.85	126.	3.60
8.	8.55	127.	9.68
9.	19.35	128.	5.25
10.	3.60	130.	5.85
14.	1.80	131.	1.15
15.	8.25	132.	21.85
16.	5.40	133.	8.35
18.	10.45	135.	6.30
20.	5.85	136.	15.10
21.	6.15	137.	16.00
22.	15.75	139.	2.15
23.	3.40	140.	50
24.	15.55	142.	8.80
25.	1.15	143.	7.00
26.	1.45	144.	2.50
27.	2.70	145.	1.65
28.	19.05	146.	6.25
29.	10.40	147.	37.12
30.	6.00	148.	4.95
31.	20.25	149.	6.98
34.	12.40	153.	3.20
35.	3.15	155.	47.05
36.	50	156.	6.00
38.	24.30	158.	1.80
39.	6.08	159.	8.10
40.	2.70	160.	11.70
41.	2.95	161.	5.65
42.	8.35	162.	5.40
43.	2.25	163.	7.88
44.	18.23	164.	3.60
45.	11.47	165.	5.65
47.	2.30	166.	1.58
50.	6.55	167.	2.50
51.	2.25	168.	17.35
52.	75	170.	10.80
53.	4.73	171.	25
55.	5.65	172.	3.40
56.	14.85	174.	2.95
57.	7.65	175.	6.75
58.	7.95	176.	2.05
59.	14.85	177.	6.75
61.	6.08	179.	21.80
62.	8.10	181.	12.65
63.	28.80	182.	8.35
64.	6.80	183.	4.35
65.	28.00	188.	75
66.	4.28	191.	50
67.	12.38	192.	3.40
68.	2.05	193.	8.35
69.	4.75	196.	2.50
70.	24.30	197.	2.25
72.	8.00	198.	4.50
73.	6.53	200.	12.15
74.	2.80	201.	4.50
75.	13.75	203.	8.55
76.	27.45	204.	38
77.	5.17	205.	2.70
78.	3.40	206.	34.05
80.	5.40	207.	1.40
81.	7.45	208.	2.50
82.	4.95	209.	18.50
83.	12.82	210.	6.10
85.	10.70	211.	6.80
86.	5.20	212.	90
87.	15.30	213.	21.45
88.	90	214.	8.55
89.	1.60	217.	32.18
90.	22.05	218.	33.35
91.	22.10	219.	6.84
93.	2.93	220.	13.75
94.	8.55	221.	12.15
95.	2.65	223.	18.45
96.	15.55	224.	2.70
97.	3.85	226.	2.50
98.	6.10	227.	3.15
99.	23.20	228.	5.25
100.	5.40	229.	12.85
102.	23.40	230.	18.90
103.	2.95	232.	5.65
104.	21.15	233.	1.13
105.	7.65	234.	27.90
106.	4.50	235.	4.05
107.	2.70	236.	5.00
108.	9.00	237.	16.20
109.	10.50	238.	2.05
110.	80	239.	14.85
112.	13.50	241.	3.82
113.	4.95	242.	10.60
114.	4.75	243.	20.95
115.	25	244.	2.70

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
245.	10.35	308.	16.65
246.	3.60	309.	1.20
247.	28.15	310.	4.05
248.	3.83	312.	3.38
250.	2.70	314.	1.60
251.	11.90	316.	23.40
252.	3.85	317.	8.55
253.	2.75	318.	3.38
257.	2.65	320.	7.20
258.	2.95	321.	12.15
259.	17.35	323.	6.15
261.	2.70	324.	10.58
262.	7.65	326.	13.73
263.	3.40	330.	2.05
264.	4.80	331.	2.80
265.	2.48	332.	5.80
266.	2.85	333.	6.40
267.	3.15	334.	2.30
268.	50	336.	6.75
269.	3.60	337.	3.05
270.	18.70	338.	25.90
271.	75	339.	9.00
274.	12.83	341.	3.70
275.	6.30	342.	18.70
276.	55.80	343.	1.85
278.	6.80	344.	1.80
281.	3.25	345.	6.75
282.	19.35	346.	4.35
283.	9.70	347.	6.80
284.	3.40	350.	2.13
285.	3.05	351.	3.60
288.	21.38	352.	1.80
289.	2.95	355.	3.60
290.	2.48	357.	3.40
292.	15.75	363.	17.78
293.	1.35	364.	10.35
294.	4.95	365.	11.50
295.	11.25	367.	10.13
296.	7.65	369.	21.60
297.	2.50	370.	9.00
298.	5.18	371.	11.70
299.	1.80	379.	3.60
300.	18.70	380.	4.28
301.	9.00	384.	10.45
302.	90	385.	22.73
305.	2.50	388.	13.50
306.	50	396.	11.03
307.	3.45	401.	4.72

З місячних вкладок	2,521.36

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Михайло Карп, від. 137	133.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Прибори для відділів	380.00
Платня помічничих сил в канцелярії	240.00
Оцінка грамот	75.00
Видатки канцелярійні	21.57
Інвестиція готівки в моргечу	2,800.00
Разом	3,649.57

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. лютого остала	44,144.51
Прихід за март	2,521.36
Разом	46,665.87
Розхід за март	3,649.57
Готівка з кінцем міс. марта остає	43,016.30

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	43,016.30
Моргечі	30,800.00
Разом	$73,816.30

Стан довжний:

Фонд посмертний	54,862.43
„ адміністрац.	18,953.87
Разом	$73,816.30

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

ДОБРОВІЛЬНА І НЕДОБРОВІЛЬНА ГОЛОДІВКА.

В „Реві практік де біольгої аптіке" д-р Г. Картон помістив цікаву статтю на повисшу тему. Лікарі знають, що здержатися від їди можна взагалі дуже легко на протязі кількох днів, коли рівночасно здержуємося від тяжкої праці. Як звісно, також у ріжних недугах лікарі кажуть пацієнтам постити довший час і такий піст має дуже добрі наслідки. Але ходить про те, як довго можна постити, щоби при цьому не потерпіти на здоровлю. На це питання годі, самособою відповісти однаково для всіх людий. Коли візьмемо під увагу досвіди давнійших голодових мистців, то побачимо, що Суччі видержав без їди 30 днів, Таннер 40, а славний голодовий король Мерляті навіть 50 днів! Ця фахова голодівка не принесла цим людям ніякої шкоди для здоровля. Мерляті умер на 91 році життя. Але є приміри, що доказують зовсім щось противне. Вітербі, котрий один із перших відмовився їсти у вязниці (в 1821 році) помер після 17 днів голодівки. Якийсь божевільний, котрого історію подав свого часу д-р Девілерс, видержав без їди 63 дні. Инші видержали всього чотири дни, потім умерли наслідком виснаження. Звісний геройський бурмистр міста Корк (в Ірляндії) Мек Свіней помер також після двомісячної голодівки. Цікаве, що майже всі голодові мистці кажуть, що мають такий напиток, котрий вможливлює їм постити. Суччі пив час до часу скляночку „індійського напитку". Тайни того напитку не хотів зрадити. Инші заживають препарати опію. Час голодівки провадять ріжно. Суччі любив багато руху, щодня ходив шерму. Але більше голодуючих волить той час провести в повному відпочинку. Арґентинський лікар (із Буенос Айрес) д-р Маліоні, що бажаючи вилічити боляк на дванайцятці (дванайцятипальчастій кишці), постив цілий місяць. Увесь той час ходив по місті. Висох, що правда, страшно, але боляка позбувся. Инший лікар вилічився з подібного боляка уживаючи повного спокою. З тих усіх досвідів виходить, що голодувати довший час не можуть однаково всі люди. Але одно є однакове для всіх: всі голодуючі не могли обійтися без води довший час.

НОВА ЗБІРКА УКРАЇНСЬКИХ ПІСЕНЬ.

Відомий в Ню Йорку й околиці театральний артист п. С. Комишевацький видав нову збірку українських пісень п. з. „128 найкращих українських пісень". Се пісні без слів, а можна їх грати на скрипці, мандоліні, альті, саксофоні, корнеті, клярнеті, флеті і инших сольових інструментах.

Властивих українських пісень є в тій збірці лише 110, а відтак ідуть за порядком: „Пісня червоної армії", „Марселєза" і 16 популярних пісень російських.

Забогато усіх тих пісень, аби можна тут вичислити їх заголовки, але загально треба сказати, що та збірка повинна найтися в руках кождого музикального Українця. Деякі з надрукованих тут мелодій можна подибати в инших музичних збірниках, але є богато таких творів, які ще ніколи не були ніде печатані, а придбав їх п. Комишевацький ще на Україні і держав їх доси в рукописях. Між ними є кільканайцять таких, що їх справді можна вважати перлами нашої народної музичної творчости.

Між 110-ма українськими мельодіями находимо 2 пісні жидівські (які приходять в українських театральних виставах), 2 халяндри (циганські танці) і лезгінка (кавказький танець). Між світськими мелодіями подибуємо три колядки. Для тих, що любуються в скочних мелодіях, поміщено в збірці: дрібушечки, 1 танець, 5 оріґінальних козачків і 1 коломийку.

Друковані усі ті пісні на тривкім папері, окладинка прикрашена гарними 3-кольоровими українськими вишивками. Заголовок поданий в двох мовах: українській і англійській. Зміст (заголовки пісень) надрукований по українськи і рівнорядно азбукою англійською (з вимовою пригідною для Американців).

Ціна сеї цікавої збірки $2.00, враз з почтовою пересилкою.

Наклад невеликий, тож треба поспішитися з замовленнєм. В самім Ню Йорку в протягу тижня розійшлося вже понад 200 примірників.

Хто цікавиться нашою народною музикою, не пофалшованою ріжними несовісними спекулянтами, нехай пришле на адресу „Свободи" (Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J.) $2.00, а дістане згадану збірку відворотною почтою просто до свого дому.